

Resultater fra Økologiske Landsforsøg

Økologiske Landsforsøg

Hvert år gennemføres et omfattende forsøgsarbejde, så økologiske landmænd kan drive landbrug på et fagligt solidt grundlag. På de følgende sider kan du læse uddrag af resultater fra Økologiske Landsforsøg i 2024. Flere resultater og en grundigere gennemgang finder du i Landsforsøgene® 2024, som er udgivet af SEGES Innovation.

DE ØKOLOGISKE LANDSFORSØG ER STØTTET AF:

Fonden for **økologisk landbrug**

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Nematoderesistent havresort giver højt udbytte

I tre forsøg er havresorter og forædlerlinjer med resistens mod havrecystenematoder sammenlignet med markedsførte sorter uden eller med ukendt resistens.

Dominik, Nemesis, NOS Conrad og forædlerlinjerne har nematoderesistens, som er en vigtig egenskab ved hyppig dyrkning af havre. Af disse sorter har Dominik givet signifikant større udbytte end sorterne Alison, Nemesis, NOS Conrad og flere af forædlerlinjerne. Det samme har sorterne Symphony og Scotty.

Udbyttet i måleblanding varierer fra 39,7 til 67,1 hkg/ha i forsøgene, der er gødsket som omgivende mark og er sået sent – dvs. sidst i april og først i maj. I forhold til det sene såtidspunkt ligger udbyttene generelt højt. Havre er en af de vårsædsarter, som taber mest udbytte ved sen såning.

Foto: Linda M. Handrup

Anbefalinger

Dyrk havresorter, der

- giver et stort og stabilt udbytte over flere år
- har god resistens mod meldug og havrebladplet
- er nematoderesistent
- har høj stråstyrke.

Foto: Inger Bertelsen

Radrensning og strigling reducerer gulurt

I marker, der har været dyrket økologisk i mange år, kan der i vårsæd opstå problemer med besværlige ukrudtsarter, som kræver en særlig indsats at bekæmpe. Gulurt og agerkål/agersennep er gode eksempler. I 2024 er der gennemført Landsforsøg med radrensning og ukrudtsharvning på arealer, hvor disse arter optræder. I forsøgene er der dyrket vårbyg og havre.

Resultaterne viser, at der ikke er forskel på udbyttet mellem de afprøvede ukrudtsstrategier. Radrensning gav dog i begge afgrøder en

signifikant lavere ukrudtsdækning før anden radrensning sammenlignet med strategien, hvor der kun blev blindharvet. Desuden var der en tendens til, at to ukrudtsharvninger reducerede ukrudtet mere effektivt end blindharvning alene.

I ét af forsøgene, hvor der var en høj forekomst af gulurt, reducerede både ukrudtsharvning og radrensning bestanden markant sammenlignet med blindharvning. Samme reduktion så vi ikke i de andre forsøg, hvor gulurt forekom i mindre mængde.

Anbefalinger

- Sørg for et godt såbed, og spar ikke på udsæden.
- Blindharv altid.
- Følg op med mindst én ukrudtsharvning eller radrensning, når ukrudtet har kimblade.

Jordbearbejdning før opløjning af kløvergræs

Foto: Sven Hermansen

Det kvælstof, der dannes i en kløvergræsmark, skal frigives, så det maksimerer fordelene for den efterfølgende afgøde og samtidig minimerer udledningen af lattergas. Økologisk vårsæd efter en veldrevet kløvergræsmark kræver normalt ikke ekstra gødning. Det forudsætter

dog, at frigivelsen af kvælstof er tilpasset vårsædens behov. Derfor har man gennem forsøg undersøgt, hvordan jordbearbejdning før pløjning og såning påvirker mineraliseringen af kvælstof samt udbyttet i vårbyg.

Merudbytte på sandjord

Der er gennemført seks forsøg, hvor fire forskellige strategier blev testet før opløjning af kløvergræs. Forsøgene har omfattet forskellige jordbearbejdningsteknikker og -tidspunkter på marker med 2. eller 3. års kløvergræs.

Årets resultater viser, at der på tværs af alle forsøg og jordtyper ikke var nogen effekt af at bearbejde kløvergræsset før pløjning sam-

menlignet med pløjning alene. Kun på sandjord (JB 3 og 4) resulterede jordbearbejdning før pløjning i et merudbytte i vårbyg på 4-12 %. En tidlig tallerkenharvning gav et signifikant merudbytte på 4,3 hkg pr. ha sammenlignet med pløjning alene. På lerjord gav samme behandling derimod en signifikant udbyttedgang på 2,7 hkg pr. ha.

Anbefalinger

- Harvning før pløjning giver merudbytte på sandjord.
- Tallerkenharve er bedre end stubharve.
- Vårsæd efter kløvergræs kræver ikke yderligere gødning.

Højere plantetal øger udbyttet i linser

Vi har afprøvet syv sorter af linser og to forskellige plantetal i Landsforsøgene.

Beluga giver det højeste udbytte på 19,8 hkg/ha med 196 planter pr. m². I sorten Anicia har det høje plantetal givet signifikant højere udbytte, mindre ukrudt og højere planter ved høst. Merudbyttet ved at gå fra 104 til 176 planter pr. m² i Anicia var 5,0 hkg/ha. Desuden har et højt plantetal sænket vandprocenten med henholdsvis 5,7, 4,0 og 1,6 procentpoint i Anicia, Beluga og Gotlandslinse, der alle har små frø.

Udbytte i sorten Anicia

Planter/m ²	Udbytte, hkg/ha
100	8,4
176	13,4

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under Grant No. 101000181

De største udfordringer ved linser er den dårlige ukrudtskonkurrence, at afgøden er lav ved høst, og at linser har tendens til lejesæd.

Anbefalinger:

- Beregn udsædsmængden ud fra tusindkornsvægt og spireprocent.
- 200 planter pr. m² i småfrøede sorter.
- Linser bør kun dyrkes, hvor der er meget lavt ukrudtstryk.
- Pløjetidspunkt og såbeds-tilberedning er afgørende for, at ukrudtsharvning ikke skader linserne.

Resultater fra Økologiske Landsforsøg

Forsøg med tildeling af biokul

Foto: Arne G. Hansen

Der blev i 2023 høstet to forsøg med vinterhvede, der inden såning havde fået tilført biokul baseret på hhv. halm og træ i to forskellige mængder. Der er lavet analyser af jordbiologien og indhold af kulstof og næringsstoffer i efteråret 2023 og i 2024 i det ene forsøg.

- Vi har ikke i forsøget set ændringer i indhold af kulstof og næringsstoffer, som kan tilskrives tilførslen af biokul. Der er muligvis en effekt på svampesammensætningen ved DNA-analyser i 2023. Data for 2024 er i skrivende stund endnu ikke opgjort, siger Tove M. Pedersen.

Foto: Sidsel B. Schmidt

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Efterårssåede efterafgrøders optag af mangan

Art	Mangan i tørstof*, ppm
Ingen (ukrudt)	66
Gul lupin	137
Vintervikke	44

*Overjordisk plantemasse

Lupin som efterafgrøde optager mest mangan

Efterafgrøder har forskellig evne til at optage mangan, alt efter hvilke arter der er tale om. Det viser planteklip i et forsøg med 12 forskellige efterafgrødearter dyrket på arealer med tilbagevendende problemer med manganmangel. Hovedafgrøden i forsøgene har været henholdsvis vårbyg og sommerbyg.

Der er signifikante forskelle i manganoptag i den overjordiske biomasse for de undersøgte efterafgrødearter. Lupin har det største manganindhold i skuddet på 137 ppm i tørstof, hvilket er signifikant

mere end alle andre efterafgrøder i forsøget, herunder vintervikke, cikorie, rødkløver, humlesneglebælg og boghvede.

Anbefalinger

Blandt kornarter er byg og havre mest følsomme over for manganmangel.

- Undgå løst såbed.
- Prioritér tromling efter såning.
- Pas på høje Rt.

Tilmeld dig vores

NYHEDSBREV

- og få nyheder, arrangementer, jobopslag m.m. direkte i din mailboks.

Scan QR-koden med din mobil eller tablet

Innovationscenter for Økologisk Landbrug